

*Om etik i ANDTS - (brottsförebyggande) arbetet
och hur vi kan tänka när vi väljer insatser.
Lite kort om det som fungerar och det som inte fungerar.*

ATT VÄLJA INSATSER

Birgitta Månsson

Trygghetsarbete i Malmö

I arbetet ska **etiska ställningstaganden** göras för att säkerställa att vi:

- **inte gör skada eller förvärrar situationen** - genom att bedöma interventionens verkningar och att i möjligaste mån arbeta med insatser som bygger på vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet.

Malmö stads Trygghets- och säkerhetspolicy

MÅL

En gemensam utbildning av
preventionsspecialister i Europa.

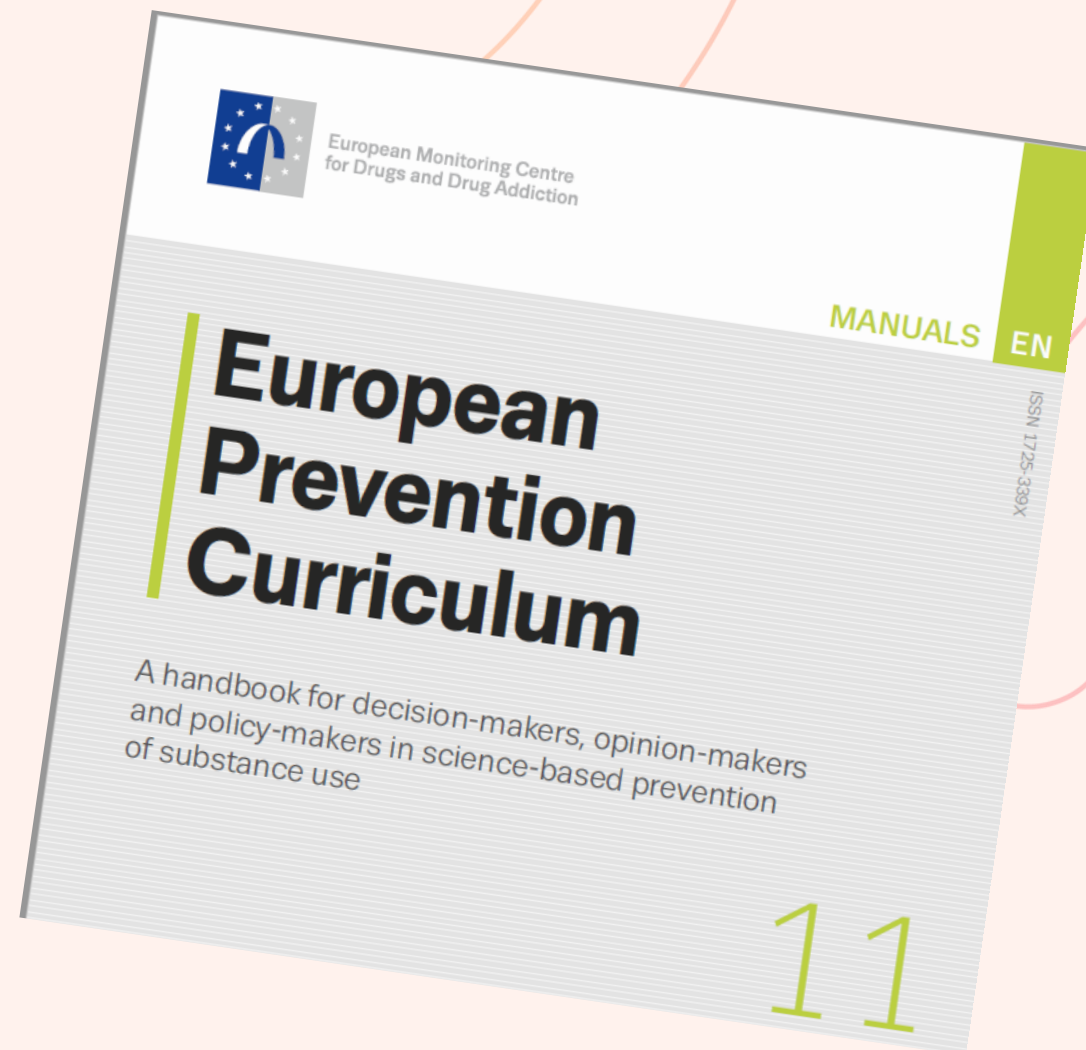
EU-projekt:

**Ta fram preventionsutbildning för
praktiker, pilottesta och färdigställa**

1 jan 2022 — 31 dec 2023.

15 parter från 14 länder:

BE, DE, EE, ES, FI, FR, GR, HR, HU,
IE, IT, PL, PT, SE.

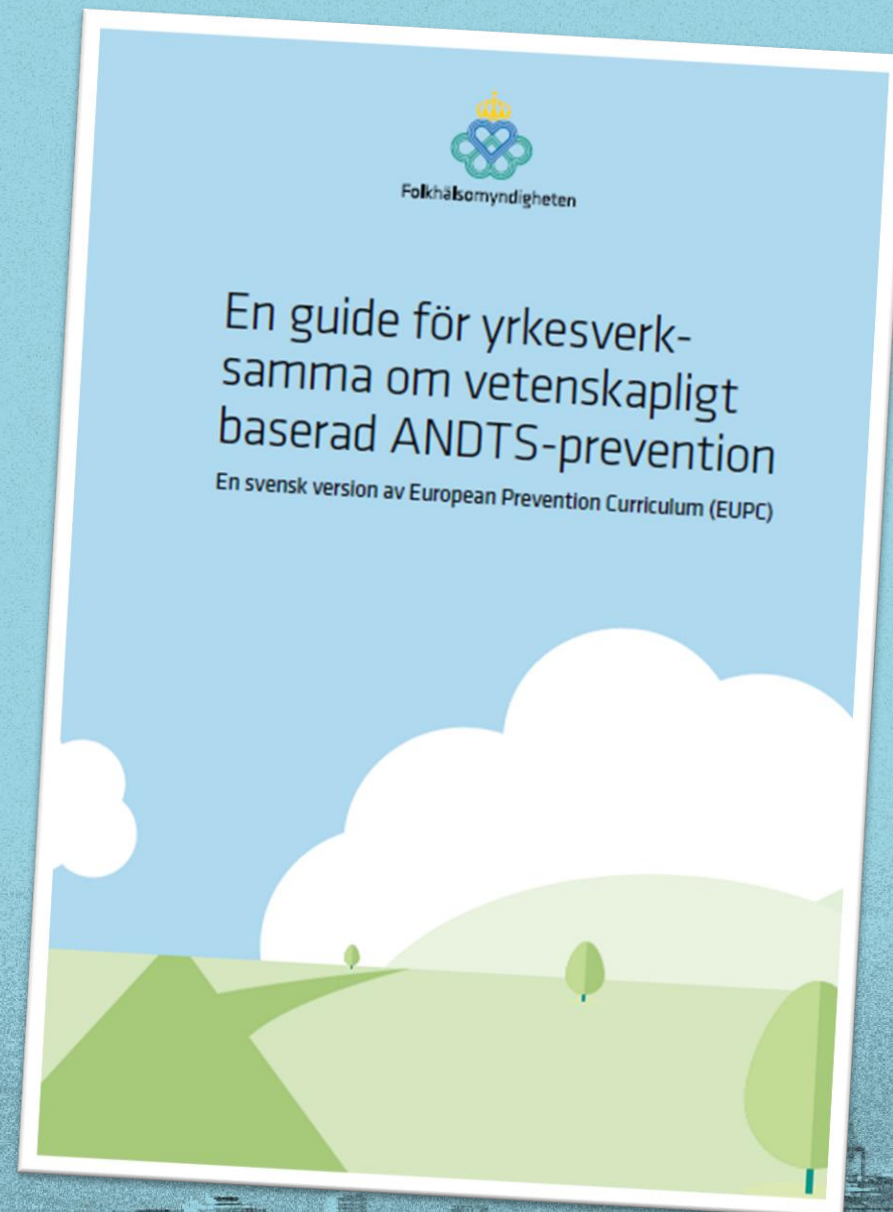

[Frontline Politeia - Training for the
prevention frontline \(frontline-politeia.eu\)](https://frontline-politeia.eu)

EUPC – NU PÅ SVENSKA

En guide för yrkesverksamma om
vetenskapligt baserad ANDTS-prevention —
Folkhälsomyndigheten
(folkhalsomyndigheten.se)

Vad som fungerar och inte fungerar i
skolbaserad prevention. Sidan 74.

Det förebyggande arbetet idag

Vi har ett problem...

**"Vi måste göra
något"**

**"Vi måste varna
ungdomarna"**

**"Äntligen görs
något!"**

**"Eleverna
vill ha mer"**

**"Eleverna tyckte det
var bra"**

Det är inte **brist på information**
som gör att ungdomar använder droger.

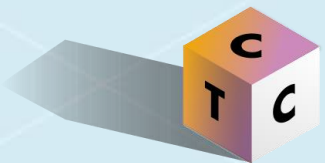
Att ett program är **allmänt utbrett**
säger ingenting om hur effektivt det är.

Att involvera civilsamhället i förebyggande insatser
bör inte innebära att **vem som helst**
kan utforma preventionsinsatser.

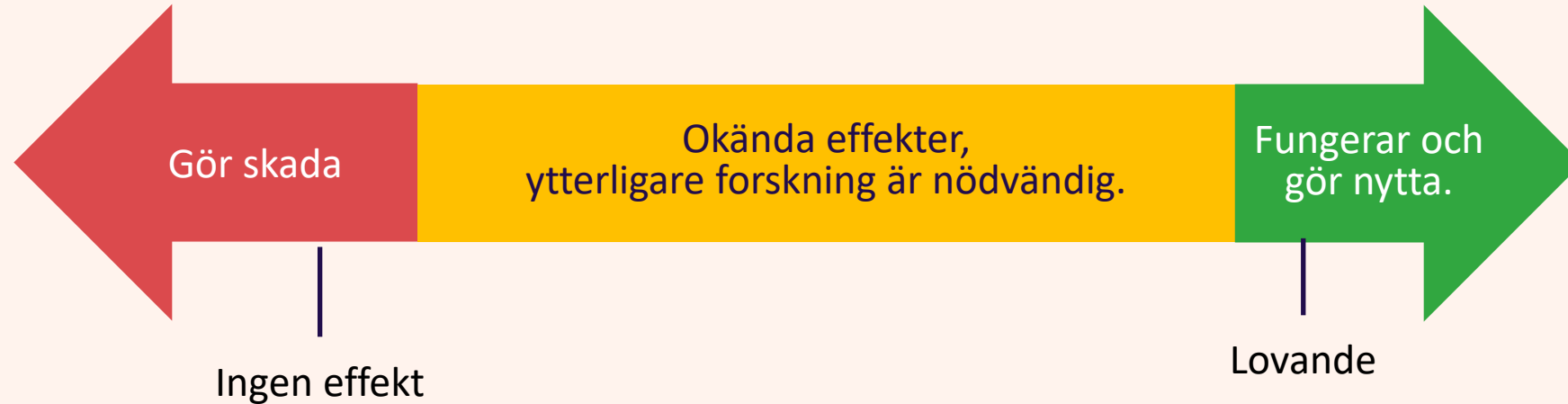
Att förebygga är **mer än att öka medvetenheten.**

Källa: Position of the European Society for Prevention Research on ineffective and potentially harmful approaches in substance use prevention – EUSPR

När är en insats evidensbaserad?

Exempel på skadliga insatser:

- D.A.R.E.-programmet (West & O'Neal, 2004), VÅGA-programmet
- Scared straight och andra program för att öka medvetenheten hos ungdomar (Petrosino et al., 2013).
- YPDP-program för ungdomars positiva utveckling (Wiggins et al., 2009).

Länk till dokument som beskriver mer om vad som fungerar och inte.

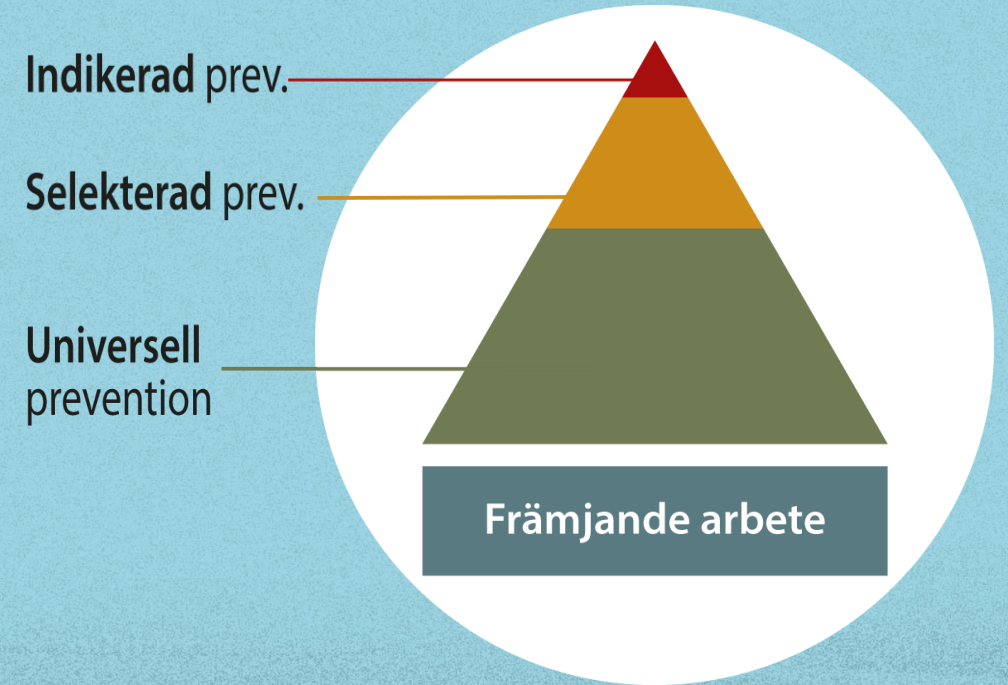
https://www.hca.wa.gov/assets/program/px_tool_what_works_what_doesnt.pdf

[Blueprints for Healthy Youth Development – Committed to Healthy Youth, Families and Communities \(blueprintsprograms.org\)](https://blueprintsprograms.org/)

[Xchange prevention registry | www.emcdda.europa.eu](https://www.emcdda.europa.eu/)

Preventionsparadoxen

I en stor grupp med människor som utsätts för en liten risk genereras många fler fall än i en liten grupp med hög risk.

Rose, G., (1992) The strategy of preventive medicine. Oxford: Oxford University press.

Risikfaktorer och *problemutfall*

närområdet

	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbrottslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Vald	Psykisk ohälsa
Bristande anknytning till & bristfällig organisation i närområdet	•	•			•	
Hög omflyttning	•	•		•		•
Tillgång till tobak, alkohol och narkotika	•				•	
Tillgång till handeldvapen		•			•	
Lagar som tillåter, och normer som accepterar, bruk av tobak, alkohol, narkotika samt vapeninnehav och kriminalitet	•	•			•	
Fattigdom	•	•	•	•	•	

skolan

Tidigt skolmisslyckande	•	•	•	•	•	•
Bristande anknytning till skolan	•	•	•	•	•	

familjen

Historia av problembeteenden i familjen	•	•	•	•	•	•
Bristande föräldraförmåga	•	•	•	•	•	•
Konflikter inom familjen	•	•	•	•	•	•
Föräldrar med tillåtande attityder till barnens problembeteenden samt egna problembeteenden	•	•			•	

individ/kamrater

Tidigt och ihållande antisocialt beteende	•	•	•	•	•	•
Upproriskhet	•	•		•	•	
Medlem i kriminellt gäng	•	•			•	
Tidig debut av problembeteenden	•	•	•	•	•	
Kamrater med problembeteenden	•	•	•	•	•	
Tillåtande attityder till problembeteenden	•	•	•	•	•	
Individuella egenskaper och personlighetsdrag	•	•			•	•

Röd prick betyder att det finns minst två longitudinella studier som bekräftar sambandet

Arbeta mot orsaker

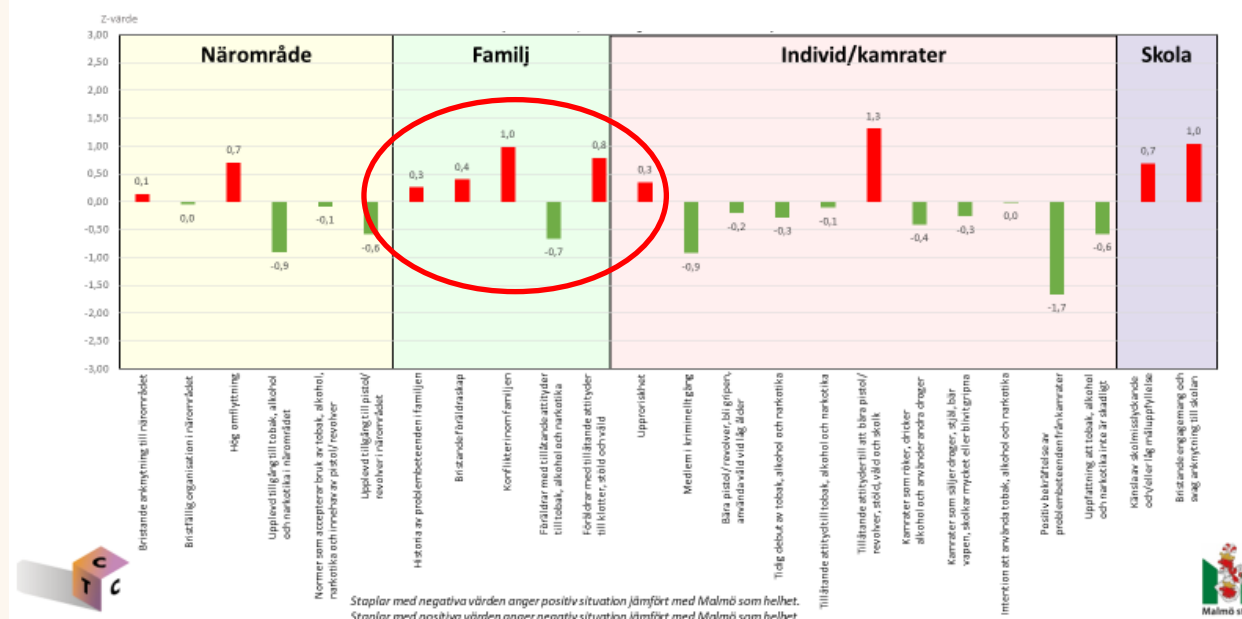
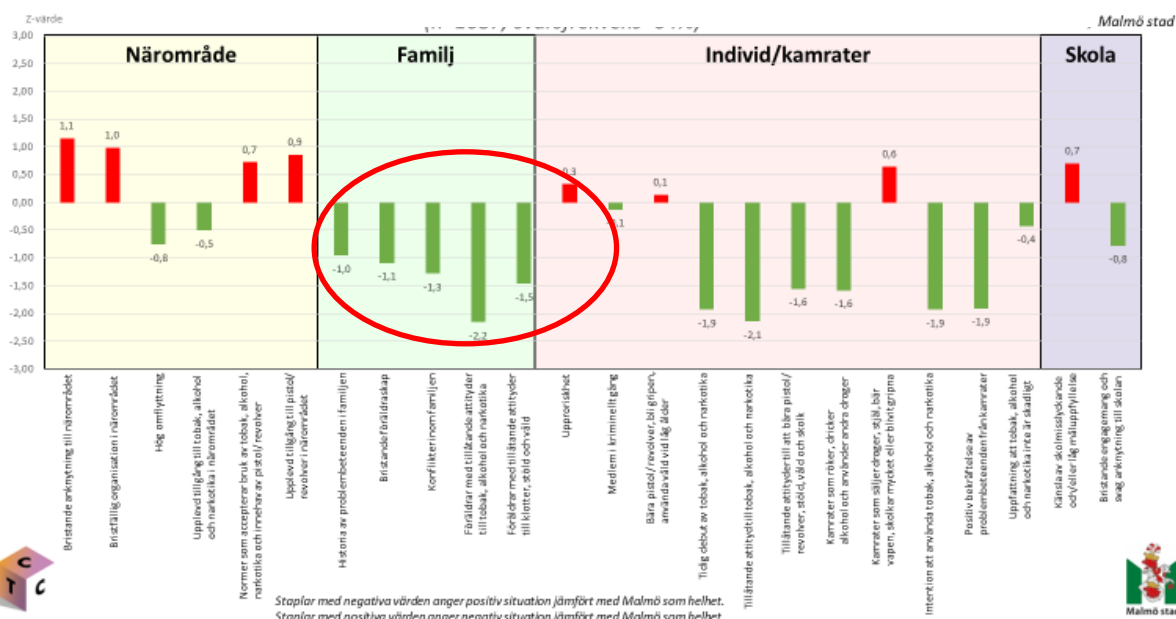
Risikfaktorer

- Finns i barnets alla livsmiljöer och under hela uppväxten.
- Förutspår flera problembeteenden.
- De är universella – utgör en risk oavsett kön, kultur, etnicitet, regionala skillnader.
- Samverkar med skyddsfaktorer.
- Är mätbara genom CTC-enkäten.

Communities That Care

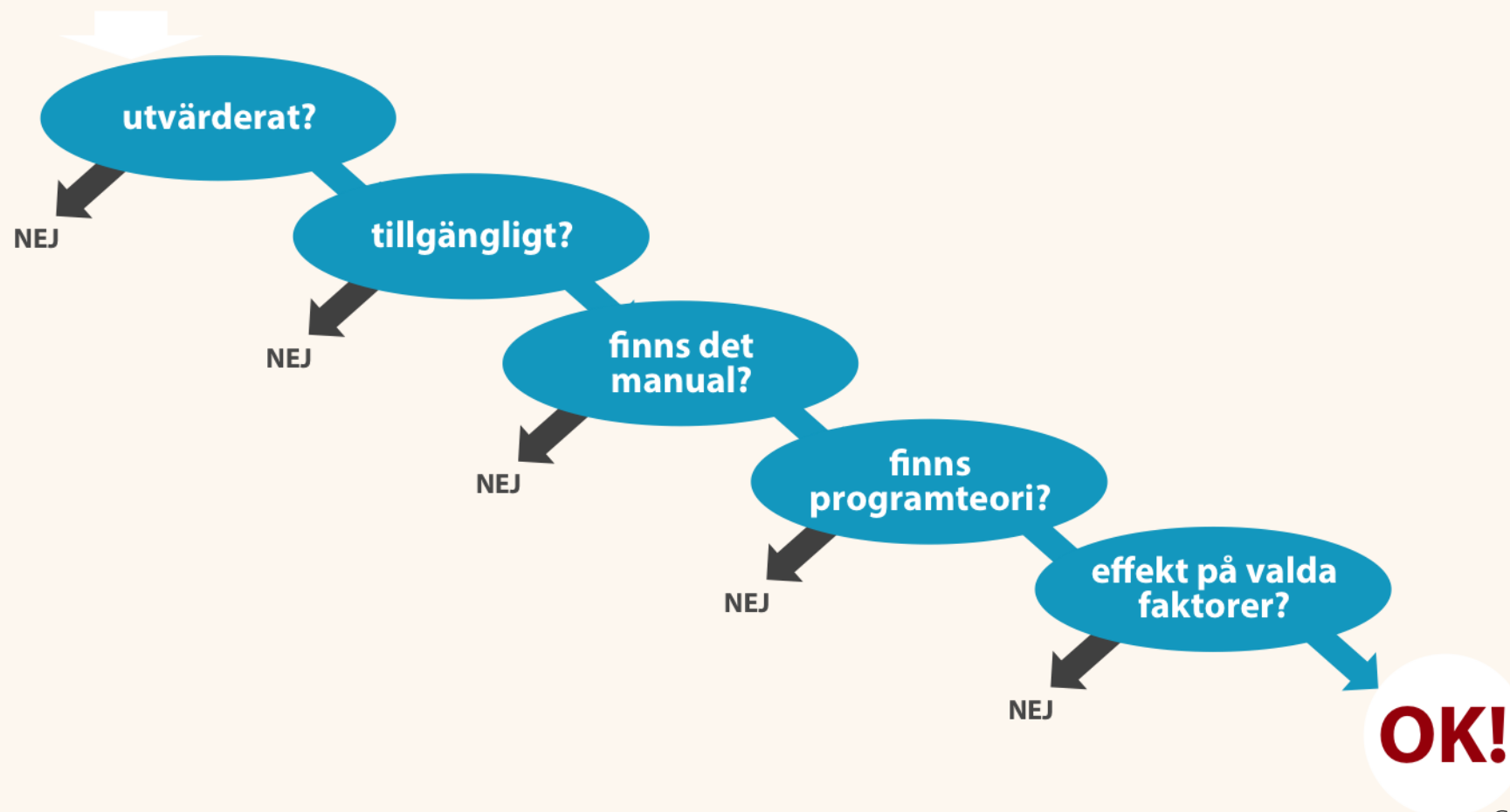
Att välja insatser

Risikfaktorer i två olika lokalområden. Röda staplar är sämre än Malmösnittet. Gröna är bättre.

Att välja insatser

Alla insatser

Communities That Care

Den Sociala utvecklingsstrategin

www.malmo.se/ctc

Catalano & Hawkins (1996). The Social Development Model:
A theory of antisocial behavior. University of Washington

Arbeta mot orsaker

SKYDDSAFAKTORER

Communities That Care

Skyddsfaktorer och *problemutfall*

närområdet

	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbrottslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Väld	Psykisk ohälsa
Tillfälle att få delta i prosociala sammanhang i närområdet.	●	●				
Bekräftelse för prosocialt beteende i närområdet.	●	●			●	●
Tillhörighet till prosociala individer	●	●	●	●	●	●

skolan

	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbrottslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Väld	Psykisk ohälsa
Tillfälle att få delta i prosociala sammanhang i skolan	●	●				
Bekräftelse för prosocialt beteende i skolan	●	●			●	●
Tillhörighet till prosociala individer	●	●	●	●	●	●

familjen

	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbrottslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Väld	Psykisk ohälsa
Tillfälle att få delta i prosociala sammanhang i familjen	●	●				
Bekräftelse för prosocialt beteende i familjen.	●	●			●	●
Känsla av tillhörighet till familjen	●	●	●	●	●	●

individ/kamrater

	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbrottslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Väld	Psykisk ohälsa
Tillhörighet till prosociala individer	●	●	●	●	●	●
Kamrater som bekräftar prosocialt beteende	●	●			●	●
Tillfälle att delta i prosociala fritidsaktiviteter	●	●				
Social kompetens (social förmåga)	●	●	●		●	●
Kognitiva förmågor	●	●	●	●	●	●
Emotionell förmåga,		●				
Tilltro till egen förmåga			●			
Framtidstro	●	●	●		●	●
Självständighet			●			
Prosociala normer	●	●	●		●	●
Spiritualitet	●	●	●			

Föräldrainformation

- Föräldrar har betydelse och kan påverka sina barn under tonårstiden.
- Mer om stöd i föräldrarollen om vad som fungerar och hur de kan stötta och mindre fakta om droger och dess konsekvenser.
- Vid presentationer som visar data på hur många som använder tobak, alkohol eller narkotika är det viktigt att också förmedla budskapet att "majoriteten av ungdomar" inte använder.

Källa: EMCDDA: "Teens and substance use: What parents can do." <https://www.youtube.com/watch?v=pbxDXj19MQo>

Föräldrainformation fortsättning

- Att skapa oro hos föräldrar hjälper inte.
- Hur föräldrar pratar med sina barn är viktig. Om de flesta samtalen har fokus på tjat, förbud och varningar för alkohol, narkotika, skolk, kriminalitet så är risken att det sänder fel signaler.
- Föräldrar som tror på sig själva i föräldrarollen, som utvecklar bra relationer med barnen genom att lyssna på dem, vara nyfikna, som umgås med sina barn, som har uppsikt över sina barn och som är tydliga i sina förväntningar "Jag förväntar mig att du"

Källa: EMCDDA: "Teens and substance use: What parents can do." <https://www.youtube.com/watch?v=pbxDXj19MQo>

Tack!

Malmö stad

Birgitta Månsson

birgitta.mansson@malmo.se